

ADALET ve KALKINMA PARTİSİ
T B M M Grup Başkanlığı
Tarih : 11.3.2013
Sayı : 320

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Kamu Finansmanı Ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun İle Harçlar Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifimiz ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederiz.

Mustafa BALOĞLU

Konya Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynak, Bilgi ve Teknoloji, Adalet			
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe			
Tarih: 12 Mart 2013		E. No: 2/1325		
Ysm.Uzm. E.E.	Bşk.Yrd. H	Başkan M	Gn.Sek.Yrd. M	Gn.Sek. M
TBMM BAŞKANI				

T B M M	
KÜTÜPHANE VE ARŞİV HİZM. BAŞKANLIĞI	
11 Mart 2013	
No :	190270

GENEL GEREKÇE

4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanuna yeni tanımlar eklenmektedir.

4749 sayılı Kanunun 7/A maddesinin birinci fıkrası esasen muhafaza edilmekle birlikte, uygulamada yaşanan ve ileride yaşanması muhtemel tereddütlerin izalesini teminen bazı değişiklikler yapılması gerekmiştir.

Teklif ile ,Varlık kiralama şirketinin işleyiş ve amacının diğer anonim şirketlerden farklı olduğu göz önünde bulundurularak anılan şirketlerin kuruluş, tescil, tasfiye ve işleyişe ilişkin mevzuat hükümlerine tabi olmaması daha önce düzenlenmiştir. Uygulamada ortaya çıkan gereklilik nedeniyle söz konusu hükümlerin 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununda yer alan hükümler olduğu belirtilmiş ve şirketlerin denetleme ve sermaye yükümlülüklerinden de muafiyeti sağlanmıştır.

Bu madde kapsamındaki varlık kiralama şirketlerinin kamu tüzel kişiliğini haiz olmadığını tasrih etmek ve uygulamada bu konudaki tereddütleri gidermek için bu şirketlerin özel hukuk tüzel kişiliğini haiz olduğu açıkça belirtilmiştir.

Kira sertifikası ihraçlarına konu olan varlıklar üzerinde, ihracın vadesi süresince ihraç koşullarına aykırı herhangi bir hukuki işlem tesis edilemeyeceği daha önce düzenlenmiş olup, üçüncü tarafların iyi niyetli iktisaplarının önüne geçilmesi amacıyla söz konusu düzenlemenin ilgili taşınmaz sicil kayıtlarına şerh edilmesi gerekli kılınmıştır.

Kira sertifikası ihraçlarının gecikmeye mahal vermeden gerçekleştirilmesi amacıyla tapu sicillinde değişiklik dahil gerekli her türlü işlemlerin münhasıran Hazine Müsteşarlığının yazılı başvurusu üzerine gerçekleştirilmesi öngörülmüştür.

4749 sayılı Kanunun 7/A maddesi kapsamındaki devir ve kiralama işlemleri, benzer diğer devir ve kiralama işlemlerinden farklı olarak finansman amacıyla tesis edilmektedir. Bu kapsamdaki varlık kiralama şirketlerinin tek fonksiyonunun ihracın gerçekleştirilmesi olduğu, idari harcamaları ve personeli bulunmadığı da dikkate alındığında bu şirketlerin ilave idari ve mali yükten arındırılmasının operasyonel kolaylık sağlayacağı ve işlemlerin amacıyla uyumlu hale geleceği değerlendirilerek tamamı Hazine Müsteşarlığına ait olanların ilgili mevzuat uyarınca tesis edilen defter tutma ve fatura kesme, beyanname verme gibi diğer yükümlülüklerden muaf tutulması öngörülmüştür. Bu şirketlerin denetiminin Müsteşarlık denetimi çerçevesinde gerçekleştirileceği tavzih olunmuştur. Ayrıca, tamamen finansman amacıyla yapılan ve ihracın vadesi sonunda ilgili kuruma geri satılacak olan varlıkların kiralanması işlemlerinde, 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun kira sözleşmelerini düzenleyen dördüncü bölümünden muafiyet sağlanmış olup, bu işlemlerde taraflar arasında düzenlenecek sözleşme hükümlerinin uygulanacağı hükme bağlanmıştır. Söz konusu varlık kiralama şirketlerinin anonim şirket statüsünde olması nedeniyle 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu uyarınca belirli bir aidat ödemesi gerekmektedir. Ancak, bu şirketlerin amacı ve mahiyeti sadece finansman sağlamaya yönelik olduğundan ilave mali bir yük oluşmaması amacıyla tamamı Hazine Müsteşarlığına ait olanlara söz konusu Kanundan muafiyet sağlanmıştır. Ayrıca, bu şirketlerin 233 ve 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelere tabi olmadığı tasrih edilmiştir. Bu şirketlere devredilen taşınmazların, ihracın vadesi sonunda tekrar ilgili kuruma satılacağı göz önünde bulundurularak deprem sigortasından da muafiyet sağlanmıştır. Nihai olarak da bu varlıkların haciz ve ceza takip hukuku başta olmak üzere ilgili diğer mevzuat kapsamında devlet malı statüsünün ihraç süresince de muhafaza edileceği hükme bağlanmıştır.

Teklif ile, 4749 sayılı Kanun kapsamında Hazine Müsteşarlığı tarafından sağlanan garantilerin tümü için garanti ücreti alınması ve uygulama usul ve esaslarının buna göre belirlenmesini sağlamak üzere 8 inci maddenin üçüncü ve dördüncü fıkralarında gerekli düzenlemeler yapılmaktadır. Ayrıca, aynı maddenin altıncı fıkrasında yer alan “yatırım harcamalarına kıyasla öncelikli olarak” ibaresinin yürürlükten kaldırılması ile borçlu kuruluşların her taksit ödemesini kapsayacak şekilde kredi ödemelerine ilişkin kaynakları ayırmaları konusunda gerekli önlemleri almalarının sağlanması hedeflenmektedir.

4749 sayılı Kanunun 11 inci maddesi, Hazine Müsteşarlığının garantisi altında sağlanan veya dış borcun ikrazı suretiyle kullanılan krediler çerçevesinde yapılacak geri ödeme yükümlülüklerini karşılamak üzere Dış Borç Ödeme Hesabının oluşturulması konusunda düzenlemeler içermektedir. Bahse konu maddede yapılan değişiklikle, yerel yönetimler tarafından Müsteşarlık garantisi altında ihraç edilecek tahvillerin geri ödemeleri için de Dış Borç Ödeme Hesabı kurmaları zorunlu hale getirilmektedir.

13/2/2011 tarihli ve 6111 sayılı Kanun ile değiştirilen 1211 sayılı Kanunun 41 inci maddesinde yapılan değişiklikle birlikte daha önce Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından Hazine Müsteşarlığına ücretsiz olarak sunulan bankacılık hizmetleri Banka tarafından belirlenen bir ücret tarifesine karşılığında yapılmaktadır. Bu değişiklik ile söz konusu bedellerin ödenmesinin Hazine Müsteşarlığı bütçesinden yapılması düzenlenmektedir.

1211 sayılı Kanunda yapılan değişiklik ile Hazine Müsteşarlığının Merkez Bankası nezdindeki hesapları müştereken tespit olunan şartlarda nemalandırılmaktadır. Risk hesabının da benzer şekilde nemalandırılması amaçlanmıştır.

Elektrik Piyasası Kanunu kapsamında, özelleştirme bedeli, lisans bedeli ve su kullanım bedeli ödemeksizin hidrolik kaynaklara dayalı elektrik üretim faaliyetinde yatırım yapanların yatırım yaptıkları bölgelerdeki altyapılarda zararlar oluşabilmektedir. Bu zararlar (yol,vb.) il özel idareleri tarafından giderilmektedir. Zararların telafisi adına il özel idarelerine, il özel idaresi bulunmayan yerlerde büyükşehir belediye başkanlıklarına kaynak sağlanması amaçlanmıştır.

Harçlar Kanununa Eklenen hükümlerle Genel bütçe geliri olarak kaydedilen elektrik üretim faaliyeti lisans harçlarının % 90'ı hidrolik kaynaklara dayalı elektrik üretimi yapan tesisin bulunduğu yerin il özel idaresine, il özel idaresi bulunmayan yerlerde büyükşehir belediyesi başkanlığına aktarılacağı hükme bağlanmıştır. İl özel idareleri ya da büyükşehir belediyelerine aktarılacak bu harç miktarlarının söz konusu yatırımların meydana getireceği olumsuz etkilerin giderilmesinde kaynak olarak kullanılması öngörülmüştür.

**KAMU FİNANSMANI VE BORÇ YÖNETİMİNİN DÜZENLENMESİ HAKKINDA
KANUN İLE HARÇLAR KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR
KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Devlet dış borcu”, “Garantili imkân”, “Genel giderler” ve “Stratejik ölçüt” tanımları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, “İkraz ücreti” tanımından sonra gelmek üzere “Mutabakat Zaptı”, “Türev ürün” tanımından sonra gelmek üzere “Ulusal Fon”, “Ulusal yetkilendirme görevlisi”, “Uygulama birimi” ve “Yararlanıcı” tanımları eklenmiştir.

“Devlet dış borcu: Müsteşarlık tarafından; herhangi bir dış finansman kaynağından belirli bir itfa planına göre geri ödenmek üzere sağlanan finansman imkânları ile borç üstlenimi ve Hazine garantileri kapsamında üstlenilen her türlü malî yükümlülüğü,”

“Garantili imkân: Bu Kanun kapsamında sağlanan Hazine garantilerini,”

“Genel giderler: Devlet borcunun yürütülmesi ve yönetilmesi için yapılan kayıt ve tescil giderleri, kredi derecelendirme kuruluşlarına ödenen ücretler, avukatlık ücreti, müşavirlik ücreti, kur farkları, komisyon ödemeleri, gecikme faiz ve cezaları, Devlet iç borçlanma senetleri basım ve ilan giderleri ve benzeri tüm masraf ve giderler ile Müsteşarlık tarafından nakit, borç, alacak ve diğer hazine işlemleri kapsamında yaptırılan iş, işlem ve diğer hizmetler karşılığı ödenen ücret, masraf, komisyon ve benzeri giderleri,”

“Stratejik ölçüt: Borç, nakit ve risk yönetiminde esas alınacak olan ve genel risk/maliyet hedeflerini ifade eden gösterge ve kriterleri,”

“Mutabakat Zaptı: 30/1/2003 tarihli ve 4802 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan ve 24/2/2003 tarihli ve 2003/5313 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla onaylanan Ulusal Fon’un Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptını,”

“Ulusal Fon: Mutabakat Zaptında tanımlanan ve Hazine Müsteşarlığı bünyesinde Avrupa Birliği fonlarının aktarıldığı birimi,”

“Ulusal yetkilendirme görevlisi: Mutabakat Zaptına göre Ulusal Fona başkanlık eden görevliyi,”

“Uygulama birimi: Avrupa Birliğinden sağlanan fonların, ihaleye çıkmak, sözleşme ve ödeme yapmak, muhasebe ve raporlama işlemlerini yürütmek suretiyle kullanımından sorumlu olan birimleri,”

“Yararlanıcı: Avrupa Birliği malî işbirliği kapsamında program ve proje yürüten özel veya kamu kurum ve kuruluşlarını,”

MADDE 2- 4749 sayılı Kanunun 7/A maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, maddeye birinci fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş ve mevcut fıkralar buna göre teselsül ettirilmiştir.

“Bu Kanun kapsamındaki halka açık olmayan kurum ve kuruluşlara ait taşınır ve taşınmazlar ile kullanma, yararlanma, işletme ve sair haklar gibi maddî olmayan varlıklara ilişkin, ilgili kurumların görüşleri alınarak alım, satım, geri alım, kiraya verme, geri kiralama, bedelli veya bedelsiz devir ve benzeri işlemleri mevzuatta yer alan şekil kurallarına tâbi olmaksızın tesis etmeye ve bu işlemleri aynı usûle tâbi olarak yapmak üzere 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun kuruluş, tescil, denetleme, sermaye, tasfiye ve işleyişe ilişkin hükümlerine bağlı olmaksızın özel hukuk tüzel kişiliğini haiz varlık kiralama şirketleri kurmaya veya özel hukuk tüzel kişiliğini haiz varlık kiralama şirketleri kurmak üzere kamu

sermayeli kurumları görevlendirmeye Bakan yetkilidir. Bu şirketler söz konusu taşınır ve taşınmazlar ile maddî olmayan varlıklara dayalı olarak, hasılatı Müsteşarlığa aktarılacak üzere yurt içi ve yurt dışı piyasalarda kira sertifikası ihraç edebilir. Bu ihraçlara konu olan varlıklar üzerinde, ihracın vadesi süresince ihraç koşullarına aykırı herhangi bir hukukî işlem tesis edilemez. Bu husus, ilgili taşınmazın tapu kütüğüne şerh edilir. İlgili kurumlar, bu madde kapsamındaki varlık kiralama şirketlerinin bu madde kapsamındaki taşınır ve taşınmazlar ile haklar ve diğer maddî olmayan varlıklarda tasarruf etmesini teminen tapu sicilinde değişiklik dâhil gerekli her türlü işlemleri münhasıran Müsteşarlığın yazılı başvurusu üzerine gerçekleştirirler. Bu fıkra kapsamındaki işlemlere konu olan kamu varlıklarının kullanımıyla ilgili bakım, onarım, işletme, inşaat ve benzeri iş ve işlemler ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından yapılır ve buna ilişkin harcamalar kendi bütçelerinden karşılanır. Bu fıkra kapsamındaki kira sertifikaları, 14/1/1970 tarihli ve 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu ve sermaye piyasası mevzuatı bakımından Müsteşarlık tarafından ihraç edilen menkul kıymetlere ilişkin olarak ilgili mevzuatta yer alan usûl ve esaslara tâbidir. Bu sertifikalar, 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun uygulamasında teminat olarak kabul edilir.”

“Bakan tarafından kurulmasına karar verilen ve tamamı Hazine Müsteşarlığına ait olan varlık kiralama şirketlerinin denetimi Hazine Müsteşarlığının denetimi çerçevesinde yapılır. Bu şirketler, 6102 sayılı Kanun, 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ve ilgili diğer mevzuat uyarınca defter tutma ve diğer yükümlülüklerden muaftır. Bu şirketlere, 18/5/2004 tarihli ve 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu, 8/6/1984 tarihli ve 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve 22/1/1990 tarihli ve 399 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesi ve 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname hükümleri uygulanmaz. Bu madde kapsamında kurulan varlık kiralama şirketlerine ait her türlü taşınmazlar 9/5/2012 tarihli ve 6305 sayılı Afet Sigortaları Kanunu ile ihdas edilen zorunlu deprem sigortasına tâbi değildir. Bu madde kapsamında kurulan varlık kiralama şirketlerine ait mallar ve her çeşit varlıklar, ceza ve takip hukuku başta olmak üzere ilgili diğer mevzuat uygulaması bakımından devlet malı hükümlerine tâbidir. Bu madde uyarınca yapılacak kiralama işlemleri, 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun kira sözleşmelerine ilişkin hükümlerine tâbi değildir ve söz konusu işlemler hakkında bu madde uyarınca taraflar arasında düzenlenecek sözleşme hükümleri uygulanır.”

MADDE 3- 4749 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin üçüncü fıkrasının birinci cümlesi ve dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, altıncı fıkrasında yer alan “yatırım harcamalarına kıyasla öncelikli olarak” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

“Hazine garantileri ile lehine garanti sağlanan taraftan verilecek her garanti için bir defaya mahsus olmak kaydıyla garanti edilen tutarın yüzde birine kadar garanti ücreti alınır.”

“Hazine garantilerinin verilmesine ilişkin olarak garanti ücretinin belirlenmesi, garantinin değerlendirilmesi, bütçeleştirilmesi, riskin sınırlandırılması ve paylaşımı ile garantiye ilişkin bilgilerin kamuoyuna açıklanması ve garanti edilen tutarın tespit edilmesi de dâhil olmak üzere bu hususlara ilişkin usûl ve esaslar Müsteşarlık tarafından hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 4- 4749 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin yedinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “krediler” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile Müsteşarlığın garantisi

altında uluslararası sermaye piyasalarında gerçekleştirilen tahvil ihraçları” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 5- 4749 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin birinci fıkrasına “kaynaklanan ödemeler” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile nakit, borç, alacak ve diğer Hazine işlemleri kapsamında yaptırılan iş, işlem ve diğer hizmetler karşılığı ödenecek ücret, masraf, komisyon ve benzeri tutarlar” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 6- 4749 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Hesaptaki tutarlar nemalandırılır. Nemalandırmanın şartları Müsteşarlık ile Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından müştereken tespit olunur.”

MADDE 7- 2/7/1964 tarih ve 492 sayılı Harçlar Kanuna bağlı (8) sayılı tarifenin “XIV- Denetim yetkilendirme belgeleri ve müşavirlik ruhsat harçları.” bölümünden sonra gelmek üzere aşağıdaki XV numaralı bölüm eklenmiştir.

“XV- Elektrik Üretim Faaliyeti Lisans Harçları:

1- Hidrolik kaynaklara dayalı elektrik üretim lisansı (Her yıl için):

Elektrik Piyasası Kanunu kapsamında, özelleştirme bedeli, lisans bedeli ve su kullanım bedeli ödemeksizin hidrolik kaynaklara dayalı elektrik üretim faaliyetinde bulunanların (Kamu Kuruluşları hariç) bu faaliyetlerden elde ettikleri bir önceki yıl gayrisafi iş hasılatı üzerinden

Binde 15

Üreticilerin kendi ihtiyaçları için kullandıkları elektriğin bedeli gayrisafi iş hasılatına dâhil edilmez.”

MADDE 8- 492 sayılı Kanunun 113 üncü maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“Elektrik üretim faaliyeti lisans harçları her yıl kurumlar vergisi beyannamesi verme süresi içerisinde verilen bildirim üzerine, elektrik üretim faaliyetlerinden elde edilen gayrisafi iş hasılatı esas alınarak tahakkuk ettirilir, tahakkuk ettirilen harçlar ayrıca mükellefe tebliğ edilmez ve mayıs ayı içerisinde ödenir. Genel bütçe geliri olarak kaydedilen elektrik üretim faaliyeti lisans harçlarının % 90’ı, tahsil edildiği ayı takip eden ayın sonuna kadar, hidrolik kaynaklara dayalı elektrik üretimi yapan tesisin bulunduğu yerin il özel idaresine, il özel idaresi bulunmayan yerlerde büyükşehir belediyesi başkanlığına aktarılır.”

MADDE 9- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 10- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür